

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze**

Zielona Góra, dnia 6 października 2011 r.

**Pan
Ryszard Walkowiak
Wójt Gminy Szczaniec**

LZG – 4101 – 08 – 03/2011, P/11/045

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze przeprowadziła kontrolę w Urzędzie Gminy Szczaniec, zwanym dalej „Urzędem”, w ramach tematu „Efekty wdrażania przedsięwzięć z zakresu e-administracji”.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole kontroli podpisanym 8 września 2011 r. i omówiono na naradzie pokontrolnej, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wójtowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia działalność Urzędu w zakresie objętym kontrolą.

Powyższą ocenę ogólną uzasadniają przedstawione niżej ustalenia i oceny szczegółowe:

1. W Planie Informatyzacji Państwa na lata 2007-2010², wprowadzonym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 marca 2007 r., w części 4 ustalono, że do zadań publicznych realizowanych przez gminy drogą elektroniczną należą: zmiana miejsca zameldowania, wydawanie dowodów osobistych, rejestracja działalności gospodarczej osób fizycznych, uzyskiwanie informacji z urzędów stanu cywilnego i obsługa systemu świadczeń rodzinnych i zaliczki alimentacyjnej. Urzędowi dotyczyły trzy pierwsze procesy. W strukturze

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. Nr 61, poz. 415

Urzędu nie funkcjonował bowiem Urząd Stanu Cywilnego, a obsługą informacji i akt stanu cywilnego zajmował się Urząd Miejski w Świebodzinie, natomiast obsługą systemu świadczeń rodzinnych i zaliczki alimentacyjnej – Ośrodek Pomocy Społecznej w Szcząncu. Do dnia zakończenia kontroli NIK żaden z ww. procesów nie był realizowany przez Urząd drogą elektroniczną. Nie informowano również obywateli, że obsługą informacji z zakresu stanu cywilnego oraz świadczeń rodzinnych i zaliczki alimentacyjnej zajmują się inne jednostki organizacyjne.

W okresie objętym kontrolą Urząd nie realizował drogą elektroniczną żadnych spraw, nie funkcjonowała bowiem Elektroniczna Skrzynka Podawcza (ESP) i nie przyjmowano dokumentów zapisanych na informatycznych nośnikach danych. Nie dopełniono tym samym obowiązków określonych w art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne³ oraz w § 5 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 września 2005 r. w sprawie warunków organizacyjno-technicznych doręczania dokumentów elektronicznych podmiotom publicznym⁴, które utraciło moc z dniem 18.12.2010 r. Nie ponoszono też żadnych kosztów na wdrożenie i uruchomienie ESP. Pan Wójt zadeklarował, że ESP będzie funkcjonowała w Urzędzie od początku 2012 r.

W dniu 5.11.2010 r. pomiędzy Gminą a Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji zawarto porozumienie w sprawie bezpłatnego przekazania Gminie sprzętu i aplikacji teleinformatycznej o nazwie Zintegrowany Moduł Obsługi Końcowego Użytkownika (ZMOKU), mającego służyć do obsługi spraw związanych z zameldowaniem. Jednakże powyższy sprzęt do czasu kontroli NIK nie był użytkowany, gdyż aplikacja ZMOKU nie została jeszcze wdrożona w MSWiA. Urząd używa jednak w pełni funkcjonalnej alternatywnej aplikacji PUMA, zintegrowanej z rejestrami centralnymi.

Urząd w 2011 r. wydatkował 733 zł m.in. na zakup certyfikatu kwalifikowanego i aplikacji SZAFIR⁵ dla dwóch osób zajmujących się ewidencjonowaniem działalności gospodarczej, w celu przeniesienia danych z ewidencji prowadzonej przez Urząd do CEIDG⁶.

³ Dz. U. Nr 64, poz. 565 ze zm.

⁴ Dz. U. Nr 200, poz. 1651

⁵ Aplikacja SZAFIR – bezpieczne urządzenie do składania i weryfikacji podpisów elektronicznych.

⁶ Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej.

2. Urząd prowadził stronę podmiotową Biuletynu Informacji Publicznej (BIP) oraz własny internetowy serwis informacyjny. Dane dotyczące Urzędu opublikowano także na stronie głównej BIP.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia prowadzenie strony podmiotowej BIP. Strona ta nie zawierała elementów określonych w § 11 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 stycznia 2007 r. w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej⁷, takich jak: dane adresowe redakcji strony i numer telefaksu osoby redagującej. Ponadto nie zawierała informacji określonych w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej⁸, m.in.: dokumentacji z przebiegu i efektów kontroli, wystąpień, stanowisk, wniosków i opinii podmiotów je przeprowadzających oraz informacji o stanie przyjmowanych spraw, prowadzonych rejestrach, ewidencjach i archiwach.

Moduł wyszukiwający udostępniony na stronie podmiotowej BIP nie działał efektywnie, gdyż kontrola polegająca na wpisaniu 5 słów kluczowych, w celu odnalezienia stosownych dokumentów lub treści wykazała, że nie znaleziono 3 słów. Pozostałe 2 słowa zostały wprowadzone, jednakże związanych z nimi dokumentów nie można było otworzyć albo ich treść była nieaktualna. Wynikało to z niewłaściwego przygotowania dokumentów umieszczanych w BIP, które nie zostały otagowane⁹ w celu ich łatwiejszego wyszukania przez moduł wyszukiwający. Analiza losowo wybranych 10 plików wykazała, że żadnemu z nich nie zostały przypisane słowa kluczowe. Publikowane dokumenty nie były również opatrzone metadanymi¹⁰ w rozumieniu przepisów rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 października 2006 r. w sprawie niezbędnych elementów struktury dokumentów elektronicznych¹¹.

Na stronie podmiotowej BIP nie podawano w publikowanych informacjach danych określających tożsamość osób, które wytworzyły te informacje lub odpowiadają za ich treść. Nie oznaczono także czasu ich wytworzenia, przez co nie dopełniono obowiązku zawartego w art. 8 ust. 6 ustawy o dostępie do informacji publicznej. Ponadto na stronie tej

⁷ Dz. U. Nr 10, poz. 68

⁸ Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.

⁹ Tagowanie – czynność polegająca na przypisaniu obiektowi cyfrowemu (np. dokumentowi zamieszczonemu na stronie podmiotowej BIP) etykiet w postaci słów kluczowych.

¹⁰ Metadane – zestaw logicznie powiązanych z dokumentem elektronicznym usystematyzowanych informacji opisujących ten dokument, ułatwiających jego wyszukiwanie, kontrolę, zrozumienie i długotrwałe przechowywanie oraz zarządzanie.

¹¹ Dz. U. Nr 206, poz. 1517

zamieszczona była nieaktualna zakładka dotycząca nie istniejącego już Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Ustalono również, że na stronie podmiotowej BIP znajdowały się nieaktualne zapisy o pobieraniu opłat za wpis lub zmianę wpisu w ewidencji działalności gospodarczej oraz za wydanie dowodu osobistego. W trakcie kontroli powyższe zapisy usunięto.

W 2010 r. koszty utrzymania strony podmiotowej BIP wyniosły 1.464 zł.

W ocenie NIK, konstrukcja strony BIP nie była przejrzysta, a jej obsługa powodowała trudności przy poruszaniu się po kolejnych zakładkach. Do wielu kluczowych informacji nie można było dotrzeć, a do niektórych dopiero po kliknięciu kilku łączy.

Urząd nie posiadał regulaminu określającego zasady i sposób umieszczania informacji na stronie podmiotowej BIP. W kontrolowanym okresie w Urzędzie nie zatrudniano informatyków, a pracownik Urzędu będący redaktorem tej strony nie odbywał żadnych szkoleń z zakresu informatyzacji Urzędu i udostępniania informacji publicznej.

Jednocześnie NIK negatywnie ocenia brak aktualizacji informacji zamieszczonych na stronie głównej BIP, dotyczących adresu strony podmiotowej BIP, adresu poczty elektronicznej Urzędu i redakcji strony BIP oraz adresu Urzędu Gminy. Było to niezgodne z zapisami § 13 rozporządzenia w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej. Podczas kontroli uaktualniono przedmiotowe dane.

Urząd nie posiadał wewnętrznej instrukcji kancelaryjnej regulującej obieg dokumentów, w tym otrzymywanych drogą elektroniczną. W tym zakresie w Urzędzie obowiązywało rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych¹².

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, oraz uwzględniając działania podjęte w trakcie kontroli, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Zamieszczanie na stronach BIP wszystkich wymaganych prawem informacji oraz ich bieżące aktualizowanie.
2. Odpowiednie przygotowywanie dokumentów zamieszczanych w BIP, w celu ich efektywnego wyszukiwania.

¹² Dz. U. Nr 14, poz. 67 ze zm.

3. Zwiększenie użyteczności strony podmiotowej BIP, celem umożliwienia użytkownikom dostępu do kluczowych informacji.
4. Uruchomienie w Urzędzie Elektronicznej Skrzynki Podawczej.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK oczekuje przedstawienia przez Pana Wójta w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Otrzymują:
1 adresat
2. aa